ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.5.2024
COM(2024) 203 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την άσκηση της εξουσιοδότησης που ανατίθεται στην Επιτροπή δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στην εσωτερική ναυσιπλοΐα και την κατάργηση των οδηγιών 91/672/ΕΟΚ και 96/50/ΕΚ του Συμβουλίου

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την άσκηση της εξουσιοδότησης που ανατίθεται στην Επιτροπή δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στην εσωτερική ναυσιπλοΐα και την κατάργηση των οδηγιών 91/672/ΕΟΚ και 96/50/ΕΚ του Συμβουλίου

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οδηγία (ΕΕ) 2017/2397 θεσπίζει για πρώτη φορά ένα εναρμονισμένο σύστημα πιστοποίησης και αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων των προσώπων που χειρίζονται σκάφη τα οποία εκτελούν πλόες σε εσωτερικές πλωτές οδούς, το οποίο δίνει στους κατόχους πιστοποιητικών τη δυνατότητα να εκτελούν πλόες σε όλες τις πλωτές οδούς της ΕΕ. Σκοπός της οδηγίας είναι να εξαλείψει τους φραγμούς στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, να βελτιώσει την ασφάλεια, να αναπτύξει τις δεξιότητες και την απασχολησιμότητα των νέων, να προσφέρει καλύτερες προοπτικές σταδιοδρομίας σε όλα τα μέλη του πληρώματος και να διευκολύνει τη μετάβαση έμπειρων εργαζομένων από άλλους τομείς.

Το σύστημα εφαρμόζεται σε όλα τα μέλη του πληρώματος καταστρώματος, τους εμπειρογνώμονες στη χρήση υγροποιημένου φυσικού αερίου και τους εμπειρογνώμονες επιβατηγού ναυτιλίας που απασχολούνται σε επηβατηγά πλοία και άλλα σκάφη μήκους άνω των 20 μέτρων (καθώς και σε ορισμένους άλλους ειδικούς τύπους πλοίων), εκτός εάν η ναυσιπλοΐα πραγματοποιείται για αθλητισμό ή αναψυχή ή από τις ένοπλες δυνάμεις ή υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

Η οδηγία προβλέπει τις ακόλουθες διατάξεις σχετικά με συγκεκριμένα μέλη του πληρώματος:

- Τα μέλη του πληρώματος καταστρώματος, τα πρόσωπα που διαθέτουν τα προσόντα για τη λήψη μέτρων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σε επιβατηγά πλοία και τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία ανεφοδιασμού σκάφους που λειτουργεί με υγροποιημένο φυσικό αέριο πρέπει να διαθέτουν ενωσιακό πιστοποιητικό επαγγελματικών προσόντων.
- Οι κυβερνήτες πρέπει να κατέχουν ειδικές άδειες όταν:
    - πλέουν σε τμήματα εσωτερικών πλωτών οδών με ειδικούς κινδύνους·
    - πλέουν σε εσωτερικές πλωτές οδούς με θαλάσσιο χαρακτήρα·
    - πλέουν με τη βοήθεια ραντάρ·
    - είναι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση σκαφών που κινούνται με υγροποιημένο φυσικό αέριο·
    - είναι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση μεγάλων νηοπομπών.

Η οδηγία καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά την ηλικία, τη διοικητική συμμόρφωση, την επάρκεια και τον χρόνο πλεύσης που αντιστοιχούν στα διαφορετικά

επαγγελματικά προσόντα. Όλα τα μέλη του πληρώματος καταστρώματος οφείλουν επίσης να πληρούν ορισμένα πρότυπα καλής κατάστασης της υγείας.

Η οδηγία λαμβάνει υπόψη τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των κρατών μελών της ΕΕ χορηγώντας εξαιρέσεις από ορισμένα μέτρα. Αυτές αφορούν ιδίως τα κράτη μέλη των οποίων οι πλωτές οδοί δεν συνδέονται με το πλωτό δίκτυο άλλων κρατών μελών και των οποίων η εσωτερική ναυσιπλοΐα είναι αποκλειστικά εποχική ή πολύ περιορισμένη. Όλα τα άλλα κράτη μέλη που διαθέτουν εσωτερικό πλωτό δίκτυο πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του συστήματος αναγνώρισης πιστοποιητικών που θεσπίζει η οδηγία για τις εν λόγω πλωτές οδούς.

Τα ενωσιακά πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων, τα ναυτικά φυλλάδια και τα ημερολόγια πλοίου που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές ισχύουν σε όλες τις εσωτερικές πλωτές οδούς της ΕΕ. Τα πιστοποιητικά που εκδίδονται σύμφωνα με τους κανονισμούς προσωπικού για τη ναυσιπλοΐα στον Ρήνο, ο οποίος προβλέπει απαιτήσεις ταυτόσημες με εκείνες της οδηγίας, ισχύουν επίσης σε όλες τις εσωτερικές πλωτές οδούς της ΕΕ. Οποιαδήποτε τρίτη χώρα δύναται να υποβάλει αίτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αναγνώριση των πιστοποιητικών, των ναυτικών φυλλαδίων ή των ημερολογίων πλοίου που έχουν εκδώσει οι αρχές της.

Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε τα πρόσωπα που λαμβάνουν πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων να διαθέτουν τα αντίστοιχα ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων με τη διεξαγωγή κατάλληλης αξιολόγησης. Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να είναι μια διοικητική εξέταση ή να εντάσσεται σε εγκεκριμένο πρόγραμμα κατάρτισης. Η οδηγία προβλέπει επίσης τη δυνατότητα εξέτασης με τη χρήση προσομοιωτών.

Η οδηγία καθορίζει αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια με βάση τα οποία τα κράτη μέλη μπορούν να προσδιορίσουν εσωτερικές πλωτές οδούς με ειδικούς κινδύνους και να χαρακτηρίσουν εσωτερικές πλωτές οδούς με θαλάσσιο χαρακτήρα.

Η οδηγία προβλέπει τη δημιουργία πληροφορικού συστήματος το οποίο θα διευκολύνει την ανταλλαγή δεδομένων σχετικών με τα πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων, τα ναυτικά φυλλάδια και τα ημερολόγια πλοίου μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή και την επιβολή της οδηγίας (στο εξής: ευρωπαϊκή βάση δεδομένων πληρωμάτων ή ECDB).

Η οδηγία εκδόθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2017 και άρχισε να ισχύει στις 16 Ιανουαρίου 2018, η δε ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής ήταν η 17η Ιανουαρίου 2022.

Στο άρθρο 17 παράγραφος 1 της οδηγίας προβλέπεται ότι η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 31 για να συμπληρώσει την οδηγία θεσπίζοντας τα πρότυπα όσον αφορά τις ικανότητες καθώς και τις αντίστοιχες γνώσεις και δεξιότητες, σύμφωνα με τις ουσιώδεις απαιτήσεις που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας.

Στο άρθρο 21 παράγραφος 2 προβλέπεται ότι ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 31 για να συμπληρώσει την οδηγία θεσπίζοντας πρότυπα για την έγκριση προσομοιωτών, τα οποία καθορίζουν τις ελάχιστες σχετικές λειτουργικές και τεχνικές απαιτήσεις και τις διοικητικές διαδικασίες, με στόχο να διασφαλίζεται ότι οι προσομοιωτές που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των ικανοτήτων είναι σχεδιασμένοι με τρόπο που επιτρέπει την επαλήθευση της επάρκειας, όπως ορίζουν τα πρότυπα για τις πρακτικές εξετάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 3.

Στο άρθρο 23 παράγραφος 6 προβλέπεται ότι ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 31 με βάση τις ουσιώδεις απαιτήσεις καλής κατάστασης της υγείας που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ για να συμπληρώσει την οδηγία θεσπίζοντας τα πρότυπα καλής κατάστασης της υγείας τα οποία προσδιορίζουν τις απαιτήσεις για την καλή κατάσταση της υγείας, ιδίως όσον αφορά τις εξετάσεις που πρέπει να πραγματοποιούν οι ιατροί, τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζουν για τον προσδιορισμό της καταλληλότητας προς εργασία και τον κατάλογο των περιορισμών και των μέτρων μετριασμού.

Στο άρθρο 25 παράγραφος 1 προβλέπεται ότι ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 31, προκειμένου να συμπληρώνονται τα στοιχεία των μητρώων για τα ναυτικά φυλλάδια και τα ημερολόγια πλοίου με άλλες πληροφορίες που απαιτούνται από τα υποδείγματα των ναυτικών φυλλαδίων και των ημερολογίων πλοίου που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 4, με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών.

Το άρθρο 31 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αναφέρονται στα προαναφερθέντα άρθρα της οδηγίας. Η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου προβλέπει τα εξής:

> *«Η προβλεπόμενη στο άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 4, το άρθρο 21 παράγραφος 2, το άρθρο 23 παράγραφος 6 και το άρθρο 25 παράγραφοι 1 και 2 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο πέντε ετών από τις 16 Ιανουαρίου 2018. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της πενταετούς περιόδου. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίσης διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο εντός τριών μηνών πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.»*

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η παρούσα έκθεση απαιτείται βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397. Δυνάμει της εν λόγω διάταξης, η εξουσιοδότηση ανατίθεται την Επιτροπή για περίοδο πέντε ετών από τις 16 Ιανουαρίου 2018, και η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει έκθεση σχετικά με αυτές τις κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιότητες. Το ίδιο άρθρο ορίζει ότι η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίσης διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις.

3. ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Από την έναρξη ισχύος της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 έως την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή εξέδωσε τις ακόλουθες κατ' εξουσιοδότηση πράξεις:

1. **Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/473 της Επιτροπής**, της 20ής Ιανουαρίου 2020, για τη συμπλήρωση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα πρότυπα σχετικά με τις βάσεις

δεδομένων για τα ενωσιακά πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων, τα ναυτικά φυλλάδια και τα ημερολόγια πλοίου.

Με τον εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό καθορίζονται τα χαρακτηριστικά και οι όροι χρήσης των βάσεων δεδομένων για τα ενωσιακά πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων, τα ναυτικά φυλλάδια και τα ημερολόγια πλοίου που εκδίδονται σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2017/2397, καθώς και για τα έγγραφα που αναγνωρίζονται δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφοι 2 και 3 της εν λόγω οδηγίας. Καθορίζει επίσης τα δικαιώματα πρόσβασης, τις λειτουργίες και την επικοινωνία μεταξύ της ενωσιακής βάσης δεδομένων και των εθνικών μητρώων. Η ενωσιακή βάση δεδομένων για τα έγγραφα που αφορούν τα πληρώματα θα παρέχει ενοποιημένη επισκόπηση των δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται στα πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων και στα ναυτικά φυλλάδια των μελών του πληρώματος που τηρούνται στα εθνικά μητρώα.

2. **Κατ' εξουσιοδότηση οδηγία (ΕΕ) 2020/12 της Επιτροπής**, της 2ας Αυγούστου 2019, για τη συμπλήρωση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα πρότυπα για τις ικανότητες και τις σχετικές γνώσεις και δεξιότητες, τις πρακτικές εξετάσεις, την έγκριση προσομοιωτών και την ιατρική καταλληλότητα

Η εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση οδηγία συμπληρώνει την οδηγία (ΕΕ) 2017/2397 ως προς ορισμένα πρότυπα που αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα στην εσωτερική ναυσιπλοΐα. Τα πρότυπα καταρτίστηκαν από την ευρωπαϊκή επιτροπή εκπόνησης προτύπων στον τομέα της εσωτερικής ναυσιπλοΐας (στο εξής: CESNI).

Τα πρότυπα για τις ικανότητες περιλαμβάνουν τις απαιτούμενες συγκεκριμένες ικανότητες και τις σχετικές γνώσεις και δεξιότητες που συμμορφώνονται με τις ουσιώδεις απαιτήσεις επάρκειας που καθορίζονται στην οδηγία.

Η κατ' εξουσιοδότηση οδηγία προβλέπει πρότυπα για τα εξής:

- Γνώσεις και δεξιότητες
- Πρακτικές εξετάσεις
- Έγκριση προσομοιωτών
- Ιατρική καταλληλότητα

Τα πρότυπα έχουν εγκριθεί για:

- το λειτουργικό επίπεδο (ορισμός βασικών ικανοτήτων των ναυτών και τυχόν άλλων προσόντων σε λειτουργικό επίπεδο)·
- το επίπεδο διαχείρισης (πλοίαρχοι)·
- την ειδική εξουσιοδότηση πλοιάρχων για πλεύση σε εσωτερικές πλωτές οδούς θαλάσσιου χαρακτήρα·
- την ειδική εξουσιοδότηση πλοιάρχων για πλεύση με τη βοήθεια ραντάρ·
- εμπειρογνώμονες επιβατηγού ναυτιλίας·
- εμπειρογνώμονες στη χρήση υγροποιημένου φυσικού αερίου.

Για το λειτουργικό επίπεδο και το επίπεδο διαχείρισης, τα πρότυπα για τις ικανότητες καλύπτουν τα ακόλουθα κεφάλαια:

- ναυσιπλοΐα·
- λειτουργία του σκάφους·
- χειρισμός φορτίου, στοιβασία και μεταφορά επιβατών·
- ναυτική μηχανολογία και ηλεκτρολογία, ηλεκτρονική και μηχανολογία ελέγχου·
- συντήρηση και επισκευή·
- επικοινωνία·
- υγεία και ασφάλεια και προστασία του περιβάλλοντος.

Όλες οι εγκριθείσες κατ' εξουσιοδότηση πράξεις διαβιβάστηκαν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Δεν παρατάθηκε καμία προθεσμία διατύπωσης αντιρρήσεων, ούτε διατυπώθηκαν αντιρρήσεις εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών διατύπωσης αντιρρήσεων.

3. **Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2022/184 της Επιτροπής**, της 22ας Νοεμβρίου 2021, για την τροποποίηση του παραρτήματος IV της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

   Η εν λόγω νομοθετική πράξη αντικαθιστά το παράρτημα IV της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 και καθορίζει τις εφαρμοστέες απαιτήσεις όσον αφορά τις πρακτικές εξετάσεις και την έγκριση προσομοιωτών. Καθορίζει επίσης τις ουσιώδεις απαιτήσεις επάρκειας και τις ουσιώδεις απαιτήσεις σχετικά με την καλή κατάσταση της υγείας, με αναφορά στα ευρωπαϊκά πρότυπα για τα επαγγελματικά προσόντα στην εσωτερική ναυσιπλοΐα (ES-QIN).

4. ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατά τα τελευταία 4 έτη, Επιτροπή άσκησε τις κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397.

Η άσκηση των κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων επέτρεψε στην Επιτροπή να προσαρμόσει τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 όσον αφορά τα πρότυπα σχετικά με τις βάσεις δεδομένων για τα ενωσιακά πιστοποιητικά επαγγελματικών προσόντων, τα ναυτικά φυλλάδια και τα ημερολόγια πλοίου, καθώς και τα πρότυπα για τις ικανότητες και τις σχετικές γνώσεις και δεξιότητες, τις πρακτικές εξετάσεις, την έγκριση προσομοιωτών και την ιατρική καταλληλότητα.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εξουσιοδότηση ήταν και θα παραμείνει αναγκαία. Για αυτόν τον λόγο, κρίνεται σκόπιμη η ανανέωσή της.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή εκπληρώνει την υποχρέωση υποβολής έκθεσης που υπέχει δυνάμει του άρθρου 31 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/2397 και καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να λάβουν γνώση της παρούσας έκθεσης.